

«Жомакълары
«Эртте-эртте...» деп
башланған эділе»

Күзгилайыны төрт жаши бла бир кызын болғанды. Кызы Жанна сабилені таматасыды. Аны анысы Залийханланы Тамара бла Кыйынлын Луначарский атылар институттада бирке окугузданылды. Жанна Къябарты-Малкъар қызынан университеттін бошагчыдан берди да Нальчикда Гуманисттилтилде бардырылған институтта шілдейді, филология импульсінан кандидатыды. Ол атының июсінден «Остаться в памяти людской» (1987 ж.), «Я жил на этой земле» (1999 ж.), «Прислушайся к словам...» (2002 ж.) деген китаптарын, башша ишмү ишле да жағындан. Алада он замы поэтизени чыгармачылық эм жаша жолун төрөн аяқындылды.

Жанна атының июсінден былай есгереді: «...Кече арада эшикке тойилгенлері, аныны жиляптаң беті, еки құрауп солдат, бізге жаңдары аурал, бизни хапчукларбызын шоқжолары

леди. Биончона эсімделі, ол аял соөле эди эшик алғында – субай санлы, болмагынча ари. Атам кесин аңа атды. Алай икіншесі турдула күнчакшыл, жиһимкұла күштіш бир затта айта бир бирге...Атам келгени білдірге мені жашаудауда не дә төрленди, көт күзүн күшшүү, мен аны соймеклигин, күткірьшүүн де сөзеді. Ол бек наслыплы, тыңчтылық заманым эди.

Бек сөзде аны типибизн таучы жомакъа айтылучы эди. Иғи аныламасан да, сейріншін тыңғылай деді. Ма алай хызын әди аны аузы, ана типибизн таушу

Термиле Чегемни жазына,
Бу күйіншілкүр келген
сагыздада
Атанг шілдеш аудаңынғы!

Санга насып бералмай
къалған
Эсем да, халалықны
бөрдім.
Кимди толусунлай
біналған
Насып не болғанлын
әмде?

Сен – балы терегиме
мені,
Хар жаң сайн дарыу
чыкған
Сен – тал-таза голимесе
мені,

жыллаппана ауруп дүниясын
2016 жылда алынды.

«Прощающий взгляд» поэвстини, «Здравствуй, неизвестный!» атты халарла китапты, «Об отце» деген эссеңи авторруды.

Ол атасының июсінден былай жазады: «...Атам жерин көрмеген гітче жашаңыз, атасының къолундан түтүп, сеңекі-секінде бардағы тигзінсіз, алай къайтарлызыма сейрілік аязы базарында – ол татар ордагаң шайы эди, Күнде тиенүндө къазаудатан сора. Таныш (оглесе тюйюмі?!) хуанда сатычу къызыра ади алағыза: «Мод-

«Сюймеклигини
чеги жокъ эди...»
Къайсынның экинчи
жаши, къының хунे-
ри бла атасына бегіреп
шаштам Алим 1959 жыл-
да 24 июня Нальчикде тууғанды. 1976 жылда къячан эзе да атасы бола-
шагъан Театр искусствону

Луначарский атылар институ-
туна кирил, аны актер, режиссер Факультетте-
де окугузданы. Окту-
брь түрғанда ақсөргө чак-
ырылды, күзүлүк эти-
кайтанды. Ол, театрын,
кинонда да актер, режис-
сер, бусагында Амери-
канда.

ири адамларны тюбешди-
геннен юнион, хар заманда да
ыразы эди къадарына...

ЖАШЫҚЫРЫҚЫ
БЕШІК ЖЫРЫҚЫҚЫ
Абзас ақы – жаудауда къэр.
Ахр интүп жауинн.
Терекле къэр жуккылар.
Жүккүдү къарлы жаны.

Талгыр киштик шош
кирди.
Санга жуку жектири.
Сүү жуккылайды кранда,
Сен артка квама андан
Терекле къалкынну эти,
Жуккыл жойл, ожакла.
Бойнайк жуккыларға кетди,
Жашын, сен да таны
жукъла.

Терезени побионде
Ак къэр жалхан назычыкъ,
Кюннің көре тошонде,
Жуккүлайды. Жуккыкъ.

«Атамы поэзиясыны ру-
хии, сәсісюз, чыгармалы-
тылымын себеплек эт-
генді...»

Къайсынның ючинчю
жаши Азамат Нальчикде

1963 жылда 1 марта тү-
рғанды. Сегиз класны
таусаңды, Ленинградда
Художественному кырал
академии лицеите кирил,
аны живопис блөмөмөн
таусаңды. Андан сора

Нальчикке къайтып, бир
къауым жылдан Художни-
клені фондунда ишлекен-
ди. 1988 жылда уа Сант-
Петрбургда Живописни,
скульптураны мәркитек-
туралы Абзас ақыны

тасаңды. Абзас ақыны
тасаңды. Сиз алай бла насыпты
богынан жақалыпдан!

Баласы насыпты болорун

сөбер

Ким да. Иги билемен

да аны.

Манга, сизде га къарыш

этмезча жер, –

Сиз кюнсіз болмайыз –

тилейди жаным!

Кызы Жанна бла.

Жаша Ахмат бла.

Терекле жел, къялла –
Къалкын къалында бара –
Жол, харбыза, къанаты,
Альгъартын тауну къара.

Тюютон да чыкъмай, солуп

Къалкын къалында жақылапдан,

Санга сюймеклигинден

Баша жар зат жуккады.

Баласы насыпты болорун

сөбер

Ким да. Иги билемен

да аны.

Манга, сизде га къарыш

этмезча жер, –

Сиз кюнсіз болмайыз –

тилейди жаным!

Күзгилайын Кыйын тау
эзде ёсоп, урунчун ари-
туулугун таулу адамларын
беттеринде көроп, оғыз-
тушил жақалыңында болып-
да. Азамат къалында
басылғанда. Атасының
80-жылдынан атап, ол
көрмюлчиндерин бирин
Тюрюк төртэн еди. Көн бар-
мак, 1998 жылда уа аны
ары чыкъырьшанды.

Андан бері Азамат Тюрюк

де ишледі жаңайда.

Ол көн тюрюк шахаларда,

Ашыралда, Америкада,

Италияды... көрмөчү къур-

пиди.

Азат, аскерде күлгүлүк

эттегенде, атасының

басылғанда. Азат күлгүлүк

ЭСГЕРИУЛЕ

Керти поэт хар заманда да файгъамбарды

...Арты бурулуп, көрмө - олду!
Бизи бир неңчы аттам айнарады!

«Кавказ адатинде», менин телили-

гиме, жөргөм чынышты көтө.

- Эркаклар, берсөйлүккүйлар

эдим. Не зат сөөсиз? - деймэ.

Актрисаны манта атхан кы-

рамынды жийиргөнчө сейи-

сизүндөн эзилди. Балык алый

көвдөрдөн эзилди саскынга,

Жангынын чөнөсөндө Шимал

полосса көрсөн.

- Болғоче башмуксуз?

- Болғоче спектаклим барды.

Тамбала да... Биринчи он да...

Ах, чынышын эришиулар бол-

са, мен хорларгыма не сөй!

- Арап эссе, бүкендөлө менин

баш тоо азынъ ашамазмын эди-

гиз?

- Кылары чакырылышсыз?

- Литтераторданы юйлеринде

ресторанга, сиз угуль деме-

сизги?

Кылары чакырылышсыз болулык

эди Жүлдүзуни биринчи китабы

чыгыя турған назмучу? Ичим-

ден а: «Тели, арны кирир ючон, бек аздан, Жазынчулану соозуну көлөмчөн болуптура көркөс!» - деймэ. Биргүзүс арны жиберник тюйон эди.

Тамбала, сагыт ючде. Герцен орам жашынчы.

Мынай, Можаада тамыншары- мын, ийлемде Инна Каражекова, Кирсан Кованджи, Яров Колзов- сий, телефон булакса чабамас.

Маныгылым бла көле турған адамны урамда, шаштеги.

- Дауди, мени жашынчы,

сен бир сөйлөрлик незүм жазар-

га наед Москвады бек арику кы-

зына ашылға зөйт дег скромный

малкъар поэзия якъя июндөн

нек аудараса?

Английма, болупшук жеди...

Кылары преминни лаурачы,

Баш Советини депутаты, улуттаз

мын ашылуу чынчынчынде

түзөннөн айбет жашарды. Даид

Күгүлипин ол потегирилүп ари-

стоктот поэт Михаил Дудин.

- Ма, кире туруп, амчай көр-

гюз, ансы, жарыгыча, - къарт-

таулуну сураты санга шашаса,

дайди улуттаз тамблагы орус поэзия-

тишондие Хлестаковнун көрмө, кылупчада жазыччу билети бла.

Сагыт онда келип, «билимми- көрнөтпөт кире-чыгын турмана... Тэртэе иштеп, Жүлдүз да көрнө-

неди. Энен оттода стоп артына олтурабыс.

- Сагыт бла жарымым барды.

Мени угый, кызымы чактырыр- гы көрек эдинг сен бери.

Маныгылым бла көле турған адамны урамда, шаштеги.

- Дауди, мени жашынчы,

шаштеги шүшүп - дайди улуттаз

ашылтеги.

Бизин стоп таба Воровский орам жашынчын кирин, юч клас- сик, юч батыр көлөплине - битяг дүнгүзүгү чукач - ачкан Күйиланы. Кызынын, кылумкыз түзөннөн айбет жашарды. Даид Күгүлипин ол потегирилүп ари-

стоктот поэт Михаил Дудин.

- Да - Жашынчы, сени сайламала-

рынды жайындыкслары чыкыса-

ла, ол заманда сайларса мени.

Бусагал-атда ул ойонну күй. Андан эссе, ананга бир саутя аз - он анга күнүндирыкъы...

Английма, кыларында таматалатча кылупчада, в. Даин, Никитичин, Михаил Александровичин, Шубаевинчи да азгындын кесими июндөн көп зат билепе - Шимал Казакын чалкыларын тил күрүштөн чыгарылыш сөйлөнгөн көнөн.

Жүлдүзун көлөп аялга көлөп, артас сөйлөнгөн көнөн.

Дүйнүнде көлөп көлөп - дайди улуттаз

ашылтеги.

Алай ФМ радиостанциянын

пли-листпринциде Бернеге жер

жокъча, аны эзир болтулкын-

риңда жашынчын ачкан, Кызын

аттарын төгүй төгүй да жокъоду:

-Дайдын бек ики фикрире,

Биздүйнелди, айланын айланы.

Алай дауди, барыны да...

Аркадий КАЙДАНОВ.

Бараз кюн, 1 ноябрь, 2017 жыл

Интернет-версия: zamankr.kz

Халкъ чыгъармачылык

Кыйысныны окъуйма

Артдан-арта билюндо бек
сөв,

Алай окъуйма мен сизин,

Кыйысны.

Бир - күзүн, бир - жөрөнгөн

көв,

Алай этдин назмуз бىледен

сын.

Окъуйма мен, сени

сагышшарынг

Манга кече борадып оздан.

Минги тауну наимыча

башшарын

Көреме мен сени арбазындан.

Сен - ақылман, көпнүү билген,

айткан,

Тенгиз толкын жүтүлгүнч

жанымы,

Битеу адамадын сыйлы инсан,

Алай таза етисе халымы.

Окъуйма мен сини жарыгында

Ол сен жазынчы ариу

назмуданы.

Артда, кетсем жуку

тарларын,

Тюшлеринде къялтап аланы.

Сени къялларындан кетмез

жылалып,

Алай аюм этиме хар жанды.

Үзүк топай, жуужу бола

арап,

Окъуйма, бир - жарсы, бирде

- көлө.

Тейри кыныч тарткчана -

сүртлө,

Чегемде той

Огъары Чегемин башында,

Күзүнда фахмұлу жашынча,

«Жоз аттам - Кыйыннан»

байрамында

Жыйылгылданда халкым

къарарагъя.

Миллетими жыйыл къюнчина,

Чегем тарыл кылтынунда

Тепседети къызын эм

жашын,

Хар кимин да көкеди башы!

Миллетине Аллах нын

жайсын!

УЛБАШЛАНЫ ИСМАЙЫЛ,

Янкын эл.

Боялары төрлю-төрлю болуп.
Жууш жалкын түрдү.

Сени ючин ёхтимендилен толуп.

Къалабеклани Залина,

14-чи гимназияны

окъучучусу.

Чегемде жарыттылгъан

жылдарында жарыттылган сүнаным.

Акылман Кыйыннын

хажына.

Жыларды айтыла жарыттылган

жылдарында жарыттылган сүнаным.

Бардыр тойнай ингріден

тәнгнеги!

Миллетине Аллах нын

жайсын!

Улбашланы Исмайыл,

Янкын эл.

Көркөн

Суратларында - тарыхны бетлери

Күйилданы Кыйыснын «Я

знаю - град пройдёт» деген на-

змусундан «На свете всё останется»

- деген тизигинерини аты bla

«Эльбруссин новости» газети-

ни редакцияны мекмәнди,

заки жазылышынан 100-жыллык-

ына атапын, республиканын су-

ратларында күйилданын сүрткүн-

сүрткүн сүрткүн сүрткүн сүрткүн

сүрткүн сүрткүн сүрткүн сүрткүн